

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/136/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202221
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5618202221.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého H. L., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Y. XXX/XX, I. T., t. č. v starostlivosti starej matky C. L., nar. X. X. XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX, I. T.Á., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Mestom I. Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, dieťa rodičov: matky T. Š., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Y. XXX/XX, I. T., a otca Y. L., nar. X. X. XXXX, trvale bytom Mesto I. T.Š., t. č. bytom L. B. XXXX/X, I. T., v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

II. Stará matka C. L., nar. X. X. XXXX, je p o v i n n á maloletého H. L., nar. XX. X. XXXX o d o v z d a ť do starostlivosti Detského domova I. V., U. U. W. I. XX, N.: XX XXX XXX.

III. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého H. L., nar. XX. X. XXXX, mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred na účet Detského domova I. V., so sídlom W. I. XX, od odovzdania maloletého dieťaťa do uvedeného zariadenia.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého H. L., nar. XX. X. XXXX, mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred na účet Detského domova I. V., so sídlom W. I. XX, od odovzdania maloletého dieťaťa do uvedeného zariadenia.

V. Neodkladné opatrenie trvá do vykonateľnosti rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 1P/136/2018 v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, podal elektronicky na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 09. 08. 2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku, ktorým navrhol, aby súd maloletého H. L., nar. XX. XX. XXXX, odovzdal do starostlivosti Detského domova v W. I. a rodičov zaviazal prispievať na jeho výživu v minimálnej výške. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý od narodenia vyrastal v dysfunkčnej rodine. Rodičia pre neho nezabezpečovali potrebnú starostlivosť, otec odišiel zo spoločnej domácnosti. V roku 2007 vykonával orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. V januári 2008 bol maloletý na základe schválenej rodičovskej dohody pod sp. zn. 3P/285/2007 zverený do osobnej starostlivosti matke. Základná škola Janka Kráľová v roku 2016 signalizovala oddeleniu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately skutočnosť, že maloleté

dieťa je v škole hladné, bolieva ho brucho, nemá žiadnu desiatu. Neskôr sa maloletý priznal, že ho matka a jej manžel doma bijú káblom od notebooku. To potvrdili aj jeho spolužiaci, ktorí počas školského roka videli známky bitia na jeho tele. Z uvedeného dôvodu bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/174/2016-106 zo dňa 28. 3. 2017 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky z matkinej strany, T. B., trvale bytom B. J.. H.. U. XXXX/XX, I. T.. Stará matka neskôr uvádzala, že výchovu vnuka a starostlivosť o neho nezvláda. Následne uznesením o neodkladnom opatrení Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/39/2018 zo dňa 14. 5. 2018 bol maloletý zverený do dočasnej starostlivosti starej matky z otcovej strany, C. L., trvale bytom X. XXXX/XX, I. T.. V jej starostlivosti sa dieťa nachádza doposiaľ. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v dňoch 25. 7. 2018 a 7. 8. 2018 sa uskutočnili stretnutia rodinného kruhu za účelom riešenia sociálnej situácie maloletého a následného zverenia maloletého do starostlivosti niektorého z rodinných príslušníkov. Maloletý prejavil záujem vrátiť sa do domácnosti matky, ktorá však do dnešného dňa neprejavila záujem, žiadnym spôsobom nekontaktovala oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Odkedy bola zmena starostlivosti, maloletý v jej domácnosti nebol. Matka s manželom T. Š. a ich maloletým synom T. bývajú v byte v I. T., na sídlisku L.. V roku 2016 podal orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na matku a jej manžela trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Znaleckým skúmaním bolo zistené, že maloletý bol opakovane, nie jednorázovo trestaný bitkou a kľáčaním s predpažením. Používanie trestov mu spôsobovalo únavu, bolesť, strach a bezmocnosť. Maloletý H. sa počas vyšetrovania snažil chrániť matku a jej manžela, preto súdny znalec nedokázal od neho získať potrebné informácie. Vec bola napriek závažnosti ukončená len priestupkovým konaním, kde matke a jej manželovi bola uložená sankcia - pokarhanie a uložené trovy konania vo výške 16,- eur každému. Otec s manželkou N. L. a ich maloletými deťmi H. U. H. B. bývajú v 1-izbovom podnájme v I. T.. Otec nesúhlasil so zverením maloletého H. do jeho osobnej starostlivosti. Vyjadril sa, že o dieťa sa má starať matka. Maloletý otca občas navštevuje v jeho domácnosti, ale len na krátky čas. Otec poukázal na skutočnosť, že je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku a sám má existenčné problémy. Stará matka C. L., v ktorej starostlivosti sa maloletý momentálne nachádza, sa stotožňuje s tvrdeniami jej syna (otca dieťaťa). Poukázala tiež na svoje zdravotné problémy. Návrh na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti nepodá. Maloletý je v kontakte s prastarou matkou X. X. bývajúcou v L., ku ktorej má vytvorený najintenzívnejší citový výťah. Prastará matka vzhľadom na jej vek nedokáže zabezpečovať maloletému sústavnú starostlivosť. Na záver navrhovateľ dodal, že maloletý prejavuje túžbu vrátiť sa do rodinného prostredia k matke, táto to však odmieta a nepripúšťa. Ostatní členovia rodiny v súčasnom období odmietajú zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Nikto z rodinných príslušníkov neprejavuje o maloletého skutočný záujem, preto navrhuje odovzdať dieťa do starostlivosti Detského domova I. V., ktorý s jeho umiestnením súhlasí.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

5. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

6. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

7. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor

vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 93,61 eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa, o nezaopatrené dieťa.

19. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP a vo veciach výživného podľa § 366 CMP. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v starostlivosti starej matky C. L.. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

20. Z pripojených spisov mal súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3P/285/2007-28 zo dňa 19. 12. 2007 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bol maloletý H. L., nar. XX. X. XXXX, zverený do osobnej starostlivosti matky. Ďalším rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/174/2016-106 zo dňa 28. 3. 2017 bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky T. B. a rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu dieťaťa. Dňa 28. 3. 2018 bol súdu doručený návrh starej matky T. B. na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, evidovaný pod sp. zn. 9P/39/2018. Neodkladným opatrením sp. zn. 9P/39/2018 zo dňa 14. 5. 2018 súd dočasne zveril maloletého do starostlivosti druhej starej matky C.R. L. a rozsudkom č. k. 9P/39/2018-22 zo dňa 14. 5. 2018 zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starej matky T. B..

21. Súd z podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za osvedčené, že maloletý je doposiaľ v starostlivosti starej matky C.R. L.. Návrh na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti neplánuje podať. Matka a otec o maloletého neprejavujú žiadny záujem, odmietajú mu zabezpečovať starostlivosť. Aktuálne nemá o maloleté dieťa záujem žiadny z rodinných príslušníkov. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože zdravý vývoj a riadna výchova maloletého sú vážne ohrozené a ochrana jeho záujmov vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu vo veci samej. Na základe toho súd vyhovel návrhu a podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého H. dočasne odovzdal do starostlivosti Detského domova I. V., ktorý s jeho umiestnením súhlasí. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie).

22. Súčasne súd na návrh navrhovateľa uložil rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa v nevyhnutnej miere, a to každému z nich sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima (od 1. 7. 2018 vo výške 93,61 eura) na nezaopatrované neplnoleté dieťa, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 28,08 eura mesačne. Z lustrácie v evidencii Sociálnej poisťovne mal súd preukázané, že otec je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku vo výške 178,20 eura a matka je od 1. 8. 2018 zamestnaná v H. A. V., U.G.C.. P. I. Y.. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletého dieťaťa. O tejto výške výživného bolo rozhodnuté s poukazom na § 62 ods. 3 ZR ako o minimálnej zákonnej výške výživného, z dôvodu, že súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov na to, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Bez ohľadu na to, aký majú rodičia príjem a aké sú ich majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby maloletej, sú povinní zo zákona prispievať na výživu maloletého dieťaťa aspoň v minimálnom rozsahu, čo je aktuálne 28,08 eura mesačne. Výživné sú rodičia povinní platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca na účet detského domova. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

23. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia aj podnet na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej súd určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletého a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).